

Artykuł pochodzi ze strony: www.ogrodzieniec.bip.jur.pl

Adres artykułu: www.ogrodzieniec.bip.jur.pl/artykuly/724

próba

Podtytuł: ppppp

JASKINIE JURY KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ -

ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE I HISTORYCZNE NA TEMAT STOSUNKU CZŁOWIEKA DO ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Materiały, które posłużyły do napisania tego referatu * zostały zebrane podczas pisania pracy magisterskiej "Jura Krakowsko-Częstochowska w okresie przedrzymskim, wpływów rzymskich i wędrówek ludów" przygotowanej pod kierunkiem śp. prof. dr hab. Kazimierza Godłowskiego w Instytucie Archeologii UJ.

Południowa i środkowa część Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej - tj. obszar pomiędzy Krakowem a Częstochową - jest wzniesioną, zachodnią częścią Wyżyny Małopolskiej. 1. Kompleks skał wapiennych budujących Jurę posiada maksymalną miąższość około 400 metrów. Skały te podlegały procesom wietrzenia, w wyniku których powstały liczne, zarówno podziemne jak i powierzchniowe, formy rzeźby krasowej.

Jaskinie, będące wynikiem procesów krasowych, są to - według definicji speleologów - naturalne próżnie skalne, osłonięte od góry i dostępne dla człowieka 2. Speleolodzy wyróżniają także specyficzny typ jaskini - schronisko: naturalną próżnię skalną niewielkich rozmiarów - nie przekraczającą kilkunastu metrów długości, zazwyczaj jasną i nie posiadającą mikroklimatu charakteryzującego większe jaskinie.

Na obszarze Jury Krakowsko-Częstochowskiej zinwentaryzowano do połowy lat osiemdziesiątych 827 jaskiń i schronisk, grupujących się w kilku większych skupieniach 3.

Do początku lat osiemdziesiątych przebadano archeologicznie 166 stanowisk jaskiniowych. Przedmiotem tych badań były osady jaskiniowe wytworzone z nierozpuszczalnych w wodzie pozostałości wapienia, lessów, glin, żwirów i piasków naniesionych z zewnątrz, kości i odchodów zwierząt zamieszkujących jaskinie, wreszcie takich śladów pobytu człowieka, jak paleniska, narzędzia i inne przedmioty. Grubość tych osadów sięga w niektórych jaskiniach do 10 metrów. Osady wyścielające dna oraz szata naciekowa na stropach i ścianach jaskiń (stalaktyty, stalagmity, polewy, misy naciekowe, pizolity, kryształy kalcytu) były czynnikami kształtującymi naturalny obraz jaskiń jako obiektów przyrodniczych i krajobrazowych.

Wpływ człowieka na ten składnik krajobrazu Jury obserwujemy od mniej więcej 120 tysięcy lat.